

Svenska väljare och deras åsikter 1968-2014

Föreläsning för S-akademiker
2019-09-24

Erik Vestin
vestin.erik@gmail.com

På GU finns massvis med data

Valundersökningarna: Enkätundersökning av väljarna i alla val sedan 1956 (även EU-val och folkomröstningar).

SOM-undersökningarna: Enkätundersökning av alla vuxna människor i Sverige som sker årligen sedan 1986. (Även specialundersökningar av vissa regioner. Sedan 2016: **Göteborgs-SOM!**)

1. Klassröstningen i Sverige

Klassröstningen har gått ned. (I hela Europa.)

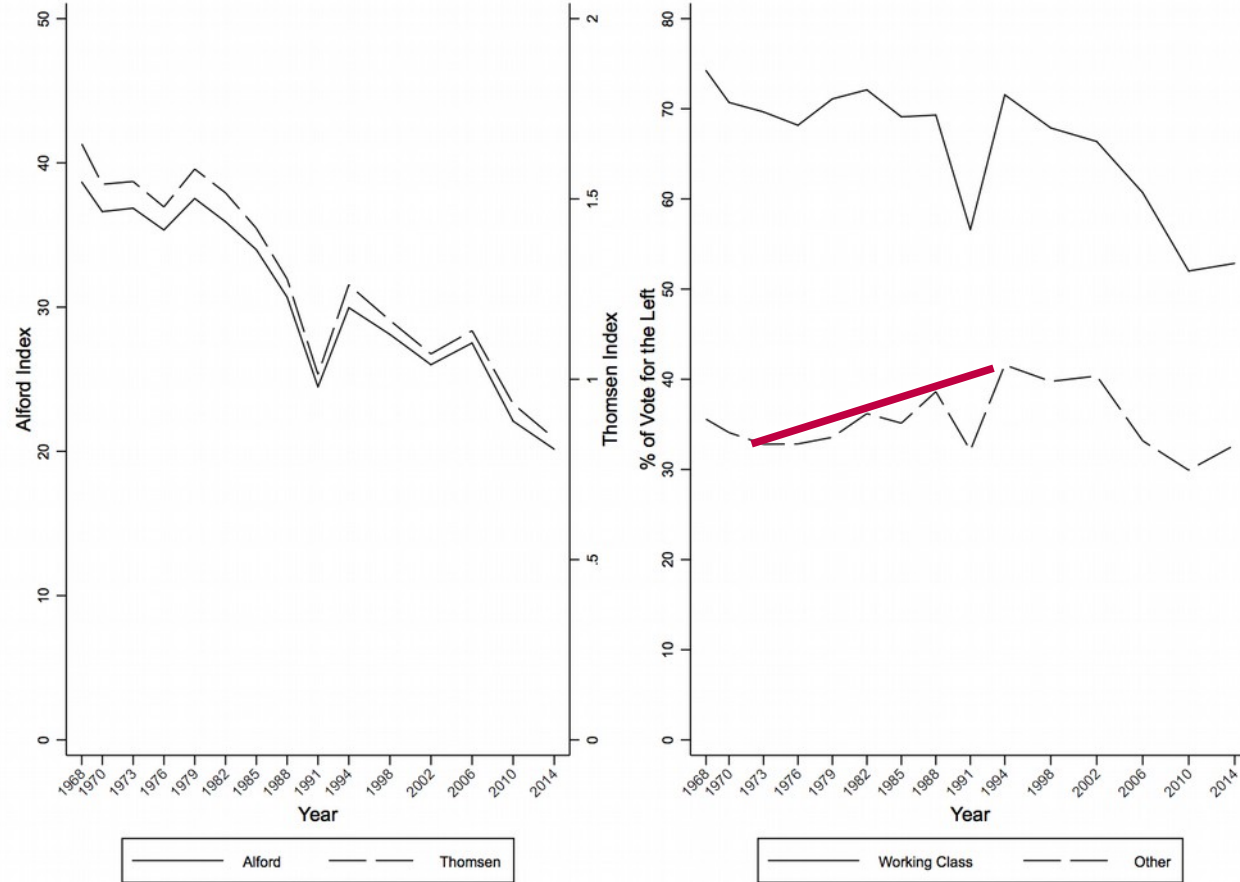
Med detta menas att klassposition inte samvarierar lika starkt med partival längre.

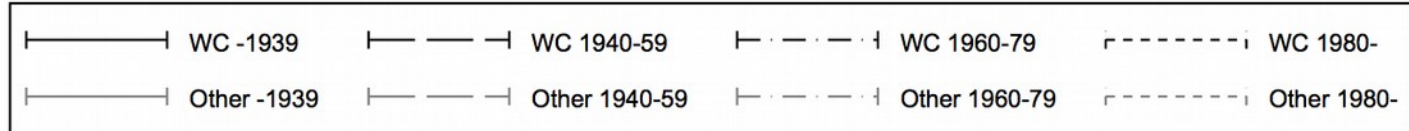
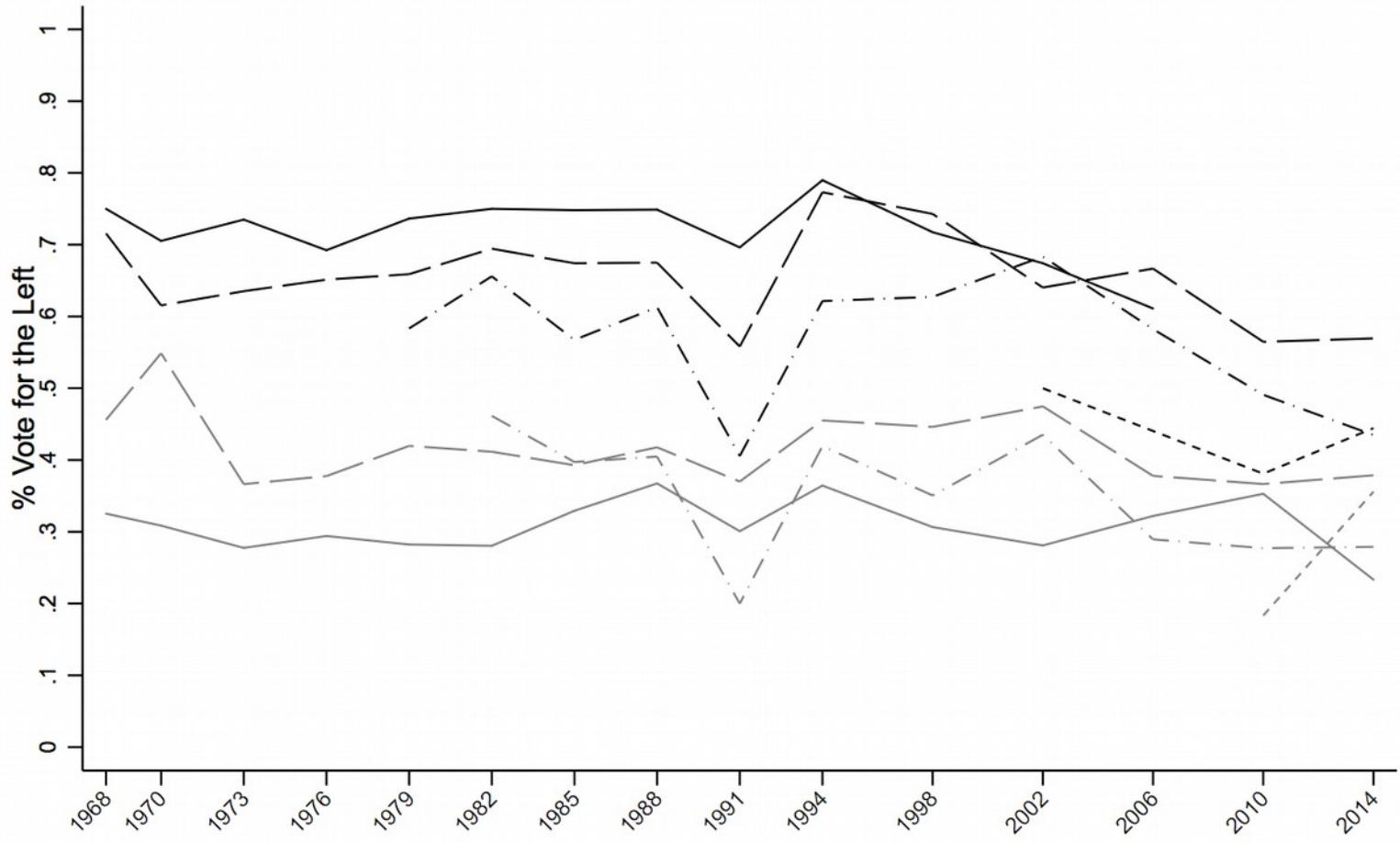
Specifikt i hur hög grad arbetarklassen röstar på socialistiska partier (S och V), jämfört med andra grupper.

”Arbetarklassen” i följande analyser \approx Folk med LO-yrken

Övriga = Tjänstemän, Småföretagare, Bönder. Studenter uteslutna.

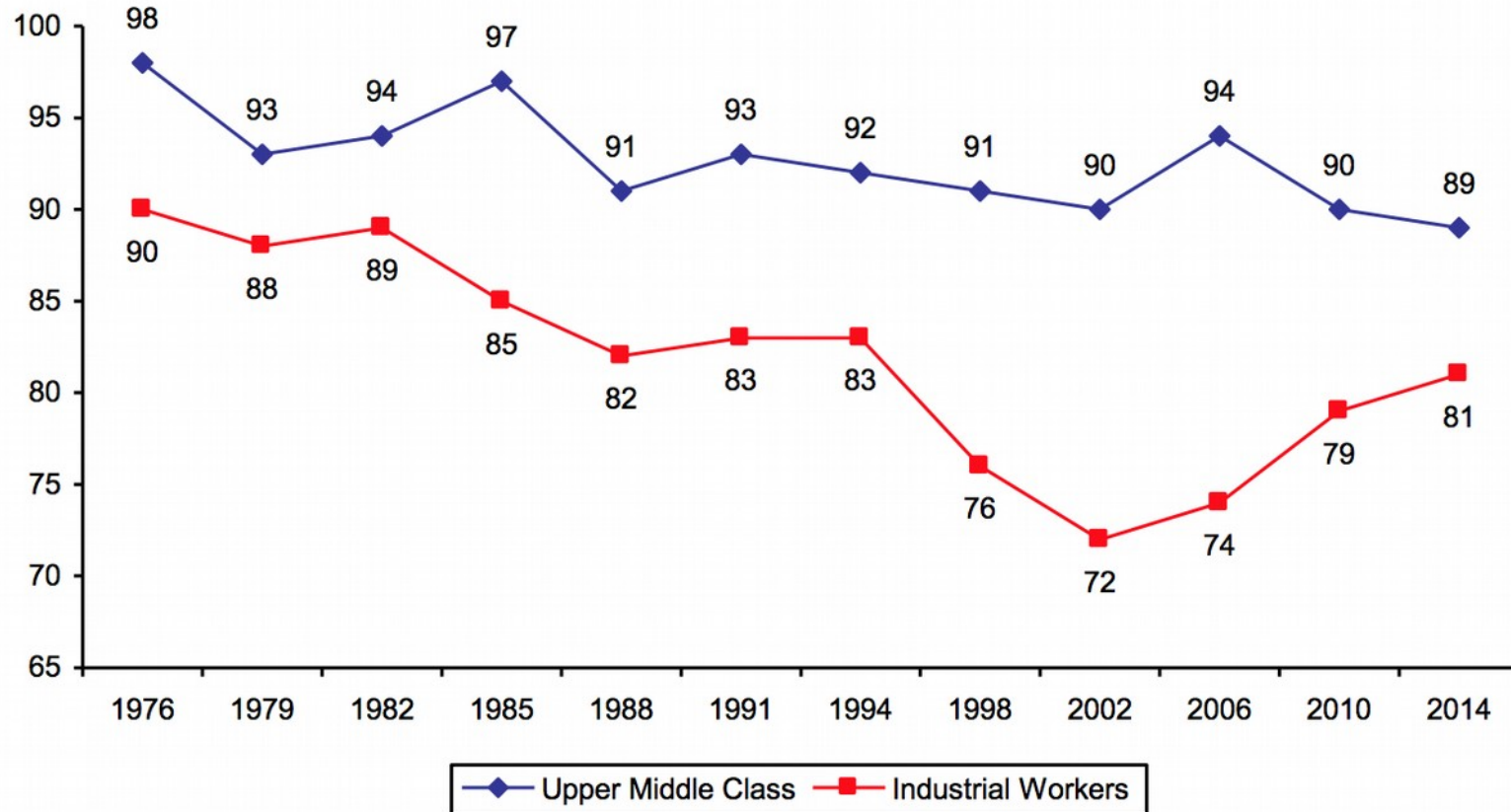
Figure III:2 The Development of Class Voting in Sweden, 1968–2014

Turnout in Swedish Riksdag Elections Among Industrial Workers and Upper Middle Class White Collar Workers (percent)

percent

Comment: The turnout information is checked (validated) against official records. Data from Swedish National Election Studies. Responsible for the analysis of turnout is Per Hedberg.

2. Swing voters i medelklassen?

Populär föreställning i många teorier:

Mittenväljare / Medianväljare = "Medelklassen"

Medelklassen = Yrkesgrupper (Tjänstemän)?

= De högutbildade?

= Medelinkomsttagare?

Figure IV:1 Share of swing voters, party switchers and bloc switchers in Sweden 1979–2014

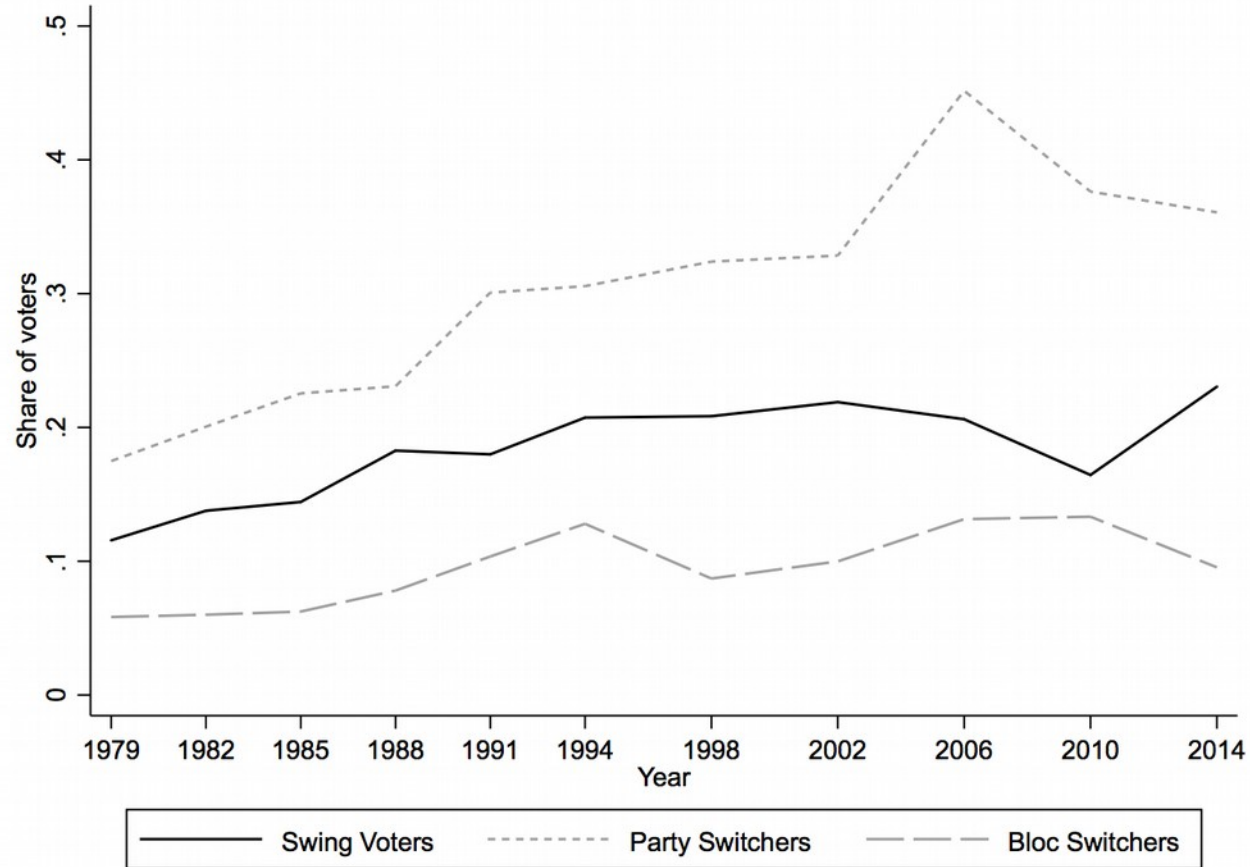

Figure IV:2 The Proportion of Swing Voters in Category of Occupation, Education and Income 1979–2014

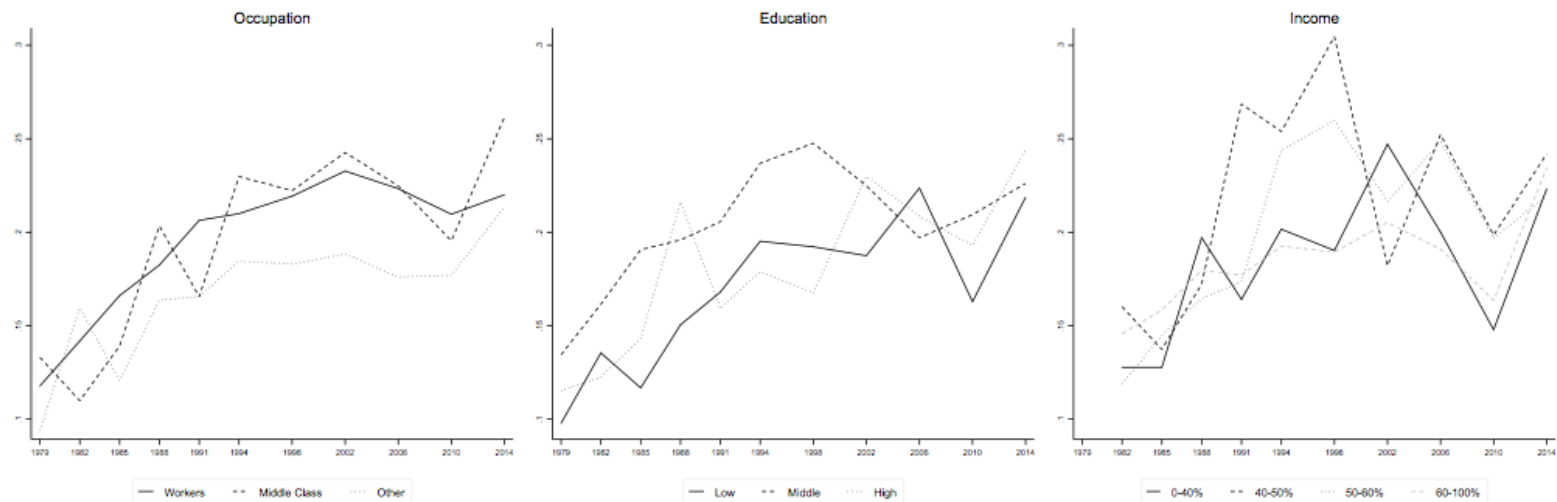
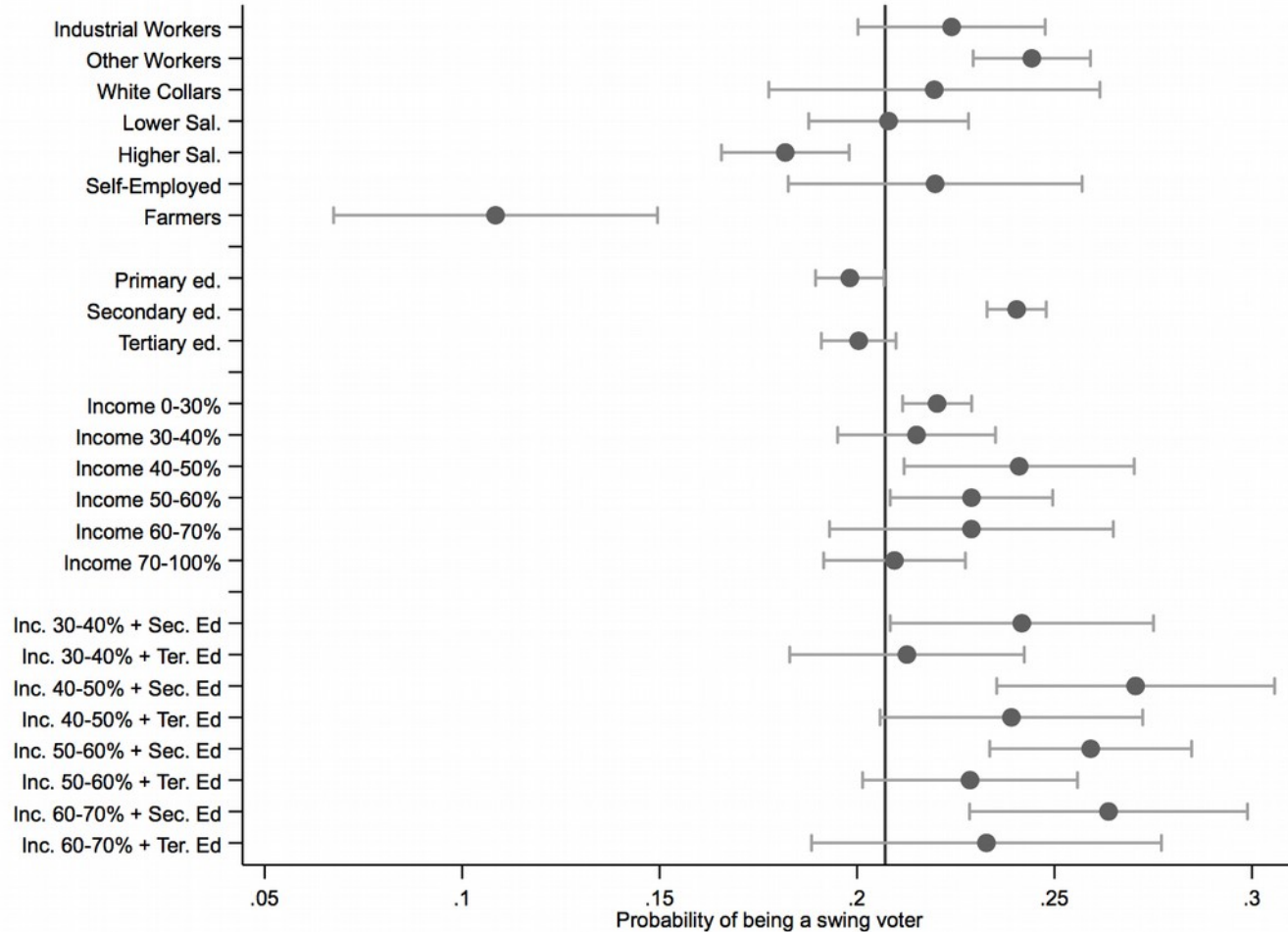

Figure IV:3 Average probability of being a swing voter, 1979–2014

Inga tecken på att medelklassen skulle utgöra en oproportionerligt stor andel av swing voters.

(Däremot är medelklassen en allt större del av väljarkåren.)

De flesta val är i en viktig mening avgjorda redan när valkampanjerna börjar.

3. SD och landsbygden

Rapport för LO. [Finns att ladda ned här.](#)

SD är mer framgångsrika på landsbygden än i städerna.

Uppdraget utgick från hypotesen att den ojämna ekonomiska utvecklingen kan förklara detta.

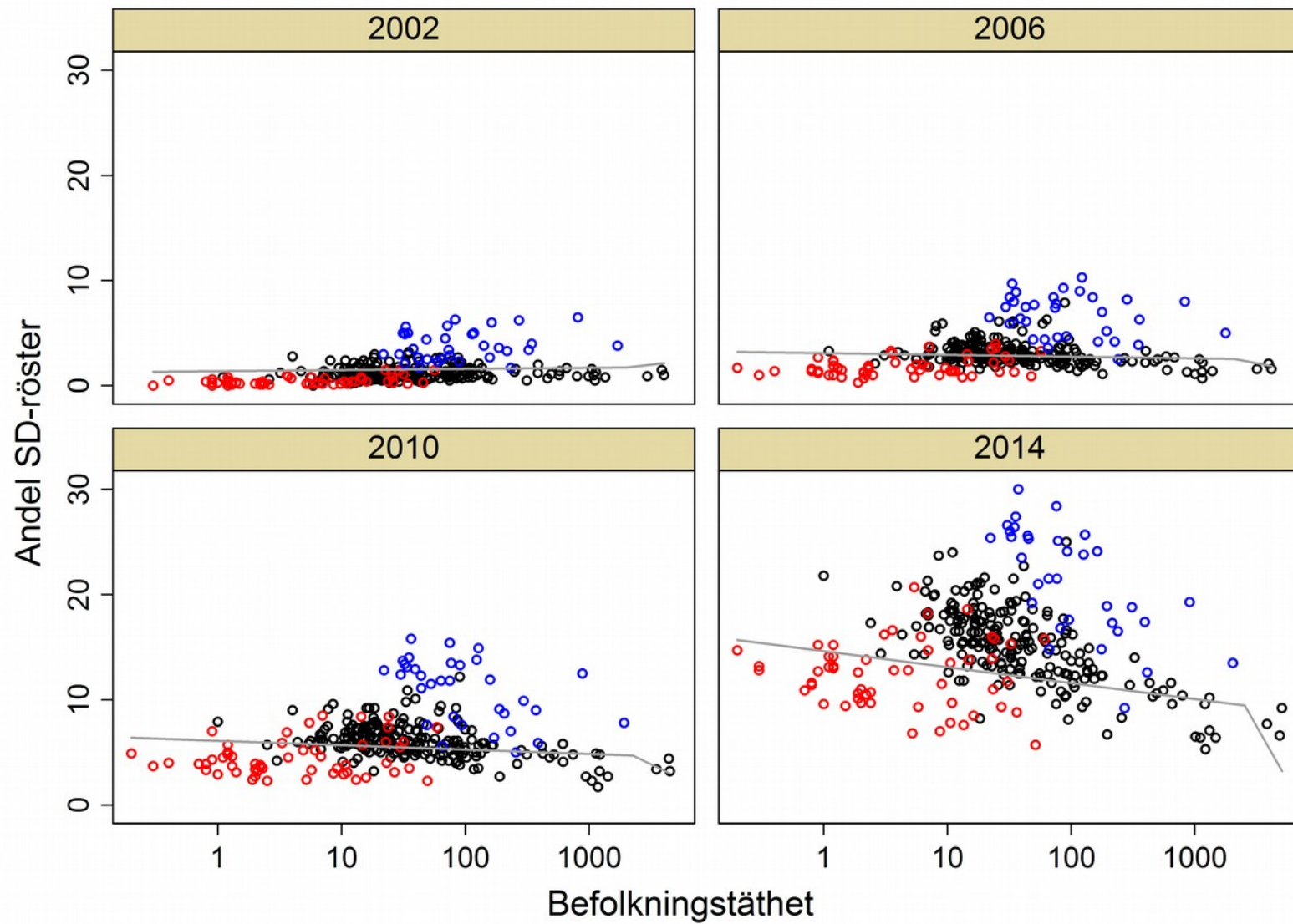
”Landsbygd” = kommuner med låg befolkningstäthet, eller självrapportering i enkäter.

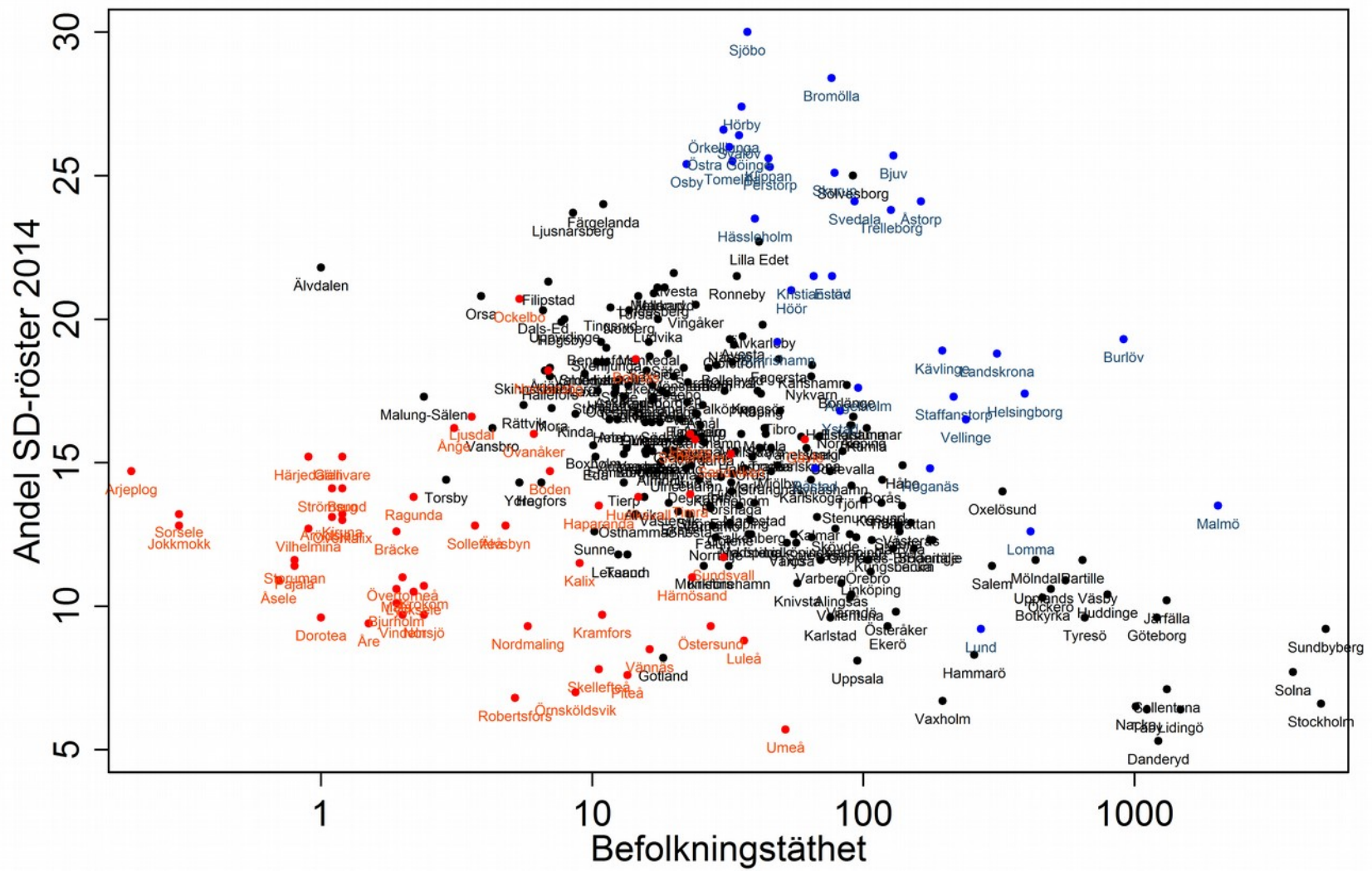
Det statistiska sambandet mellan var man bor och hur man röstar överlag ganska stabilt de senaste 50 åren (s. 24 i denna rapport).

Däremot har det i någon mån förändrats vilka partier som bär upp det här sambandet.

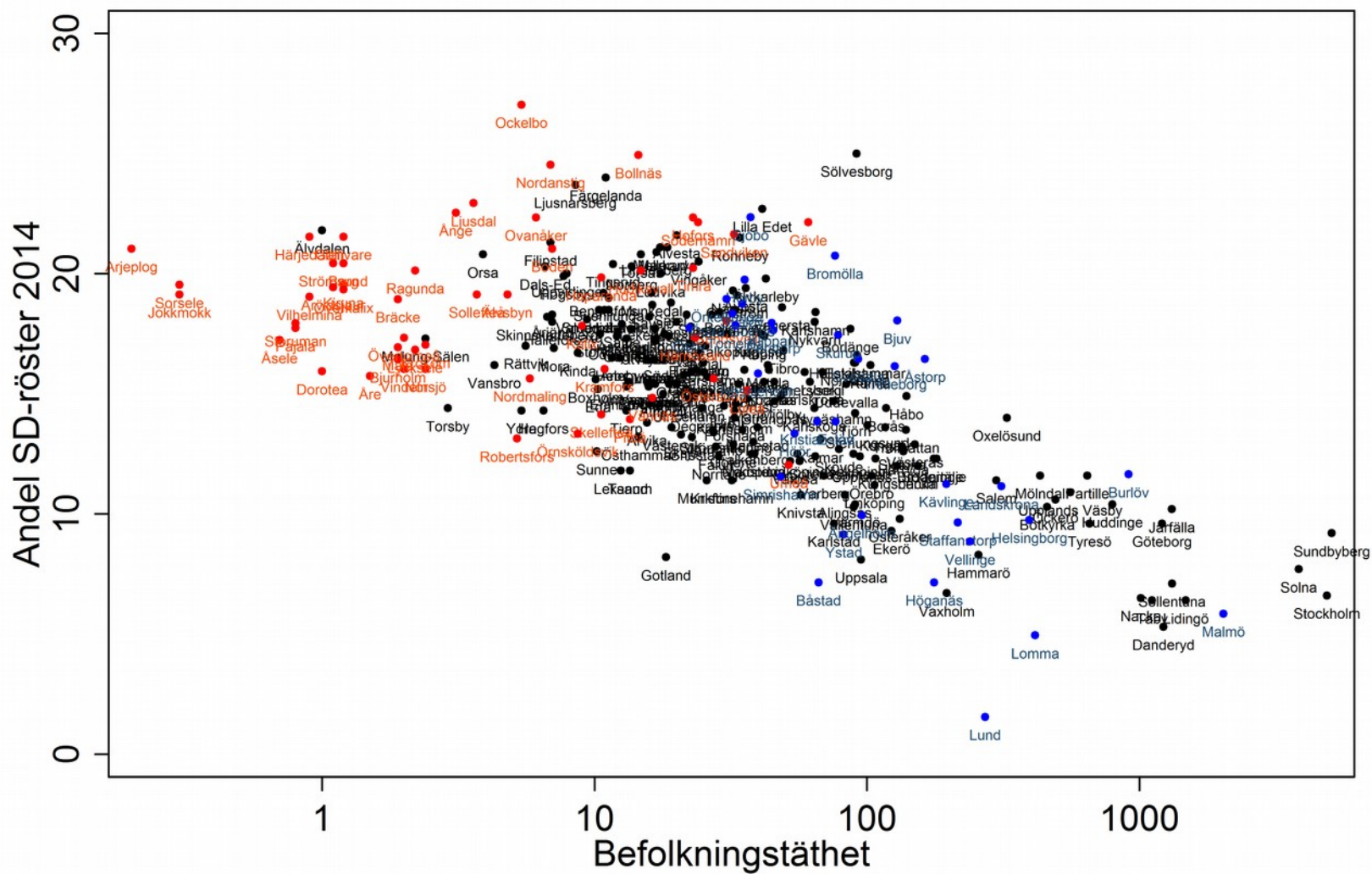
MP, L och KD har blivit mer urbana. S och V mer rurala.

Även SD blir mer och mer ett landsbygdsparti.

● Norrland
 ● Skåne
 ● Övriga landet

Beror SD:s stöd på de ökade klyftorna stad/land?

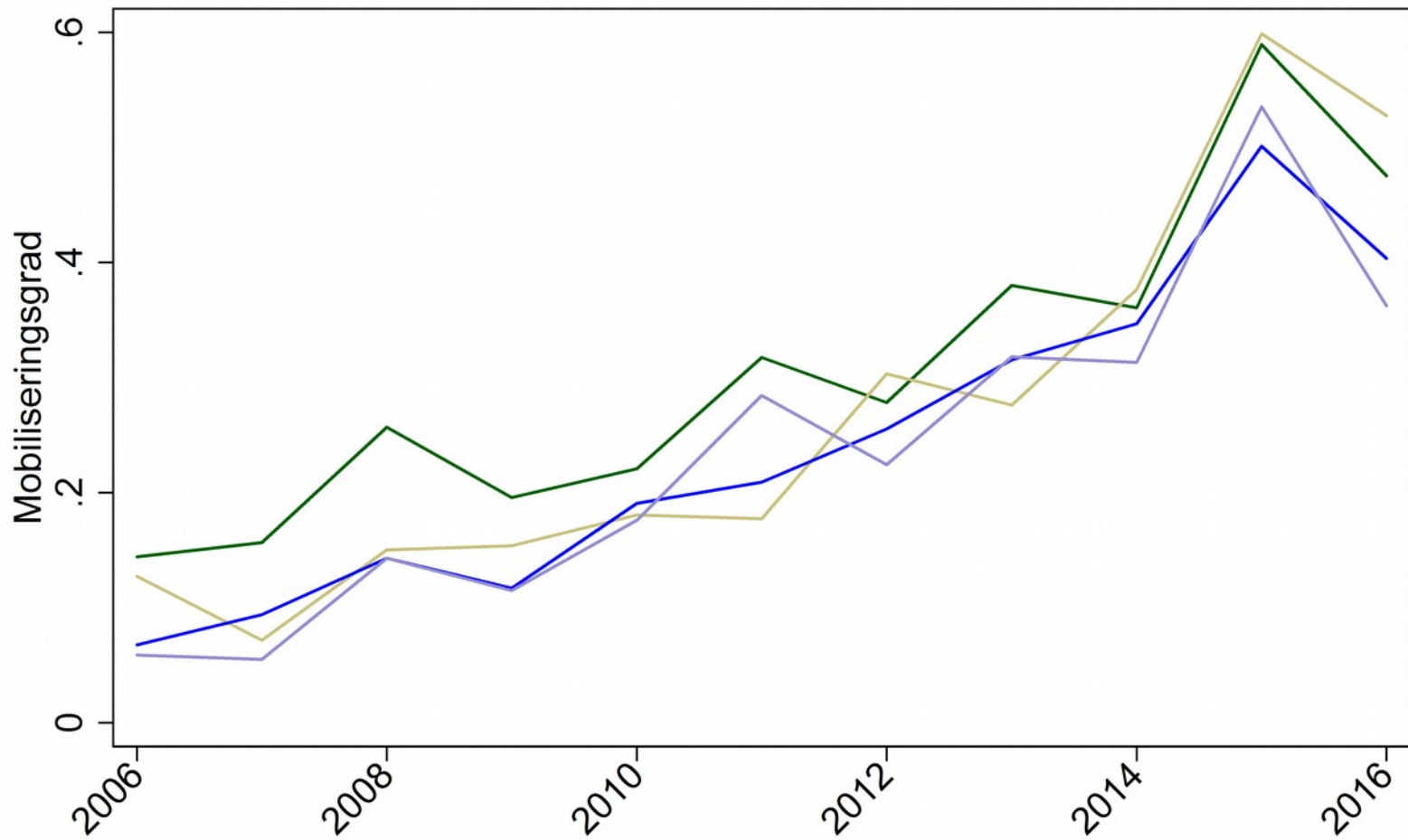
Nja...

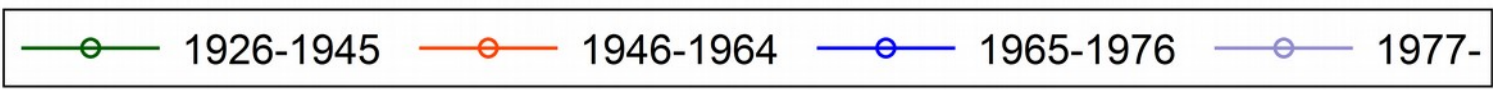
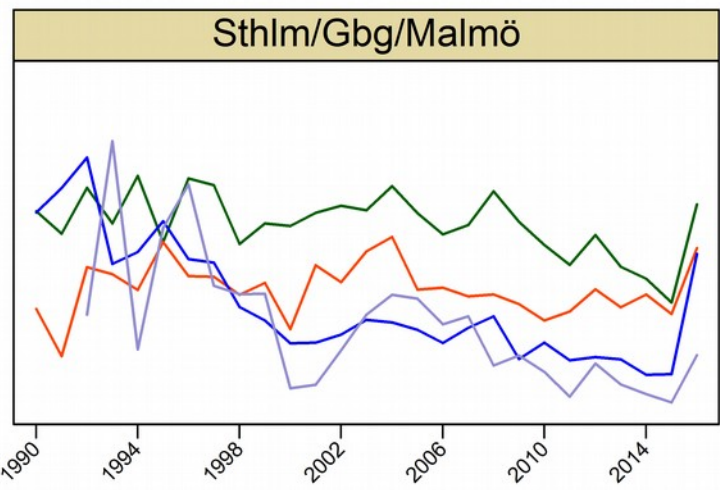
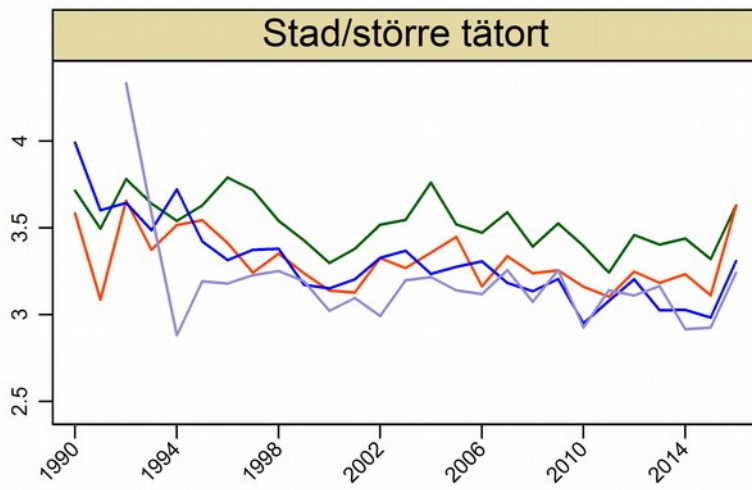
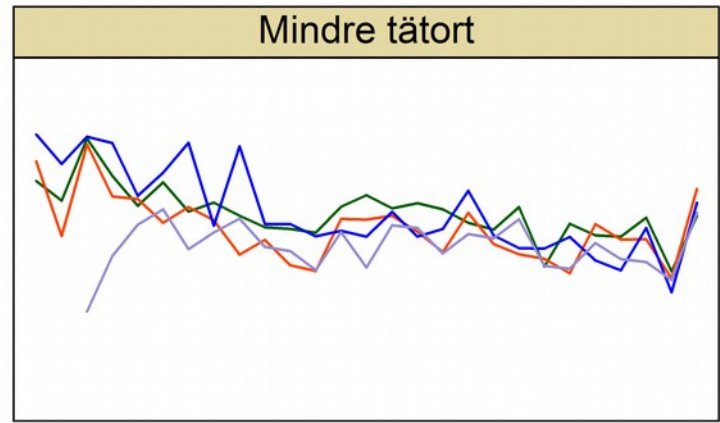
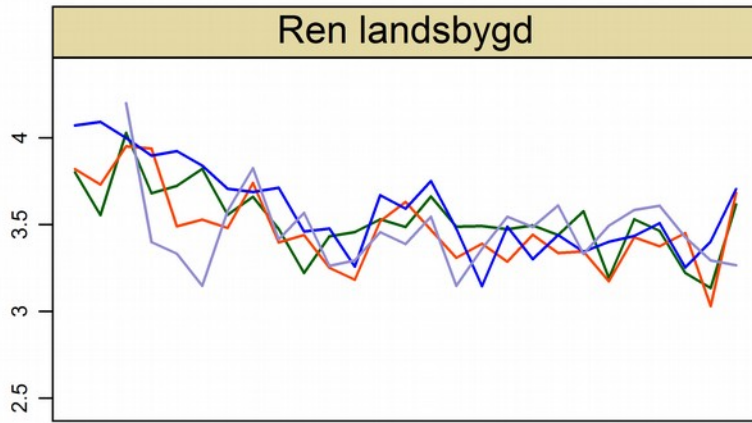
Det finns en viss överlappning mellan sambandet befolkningstäthet / SD-stöd, och ekonomisk utveckling...

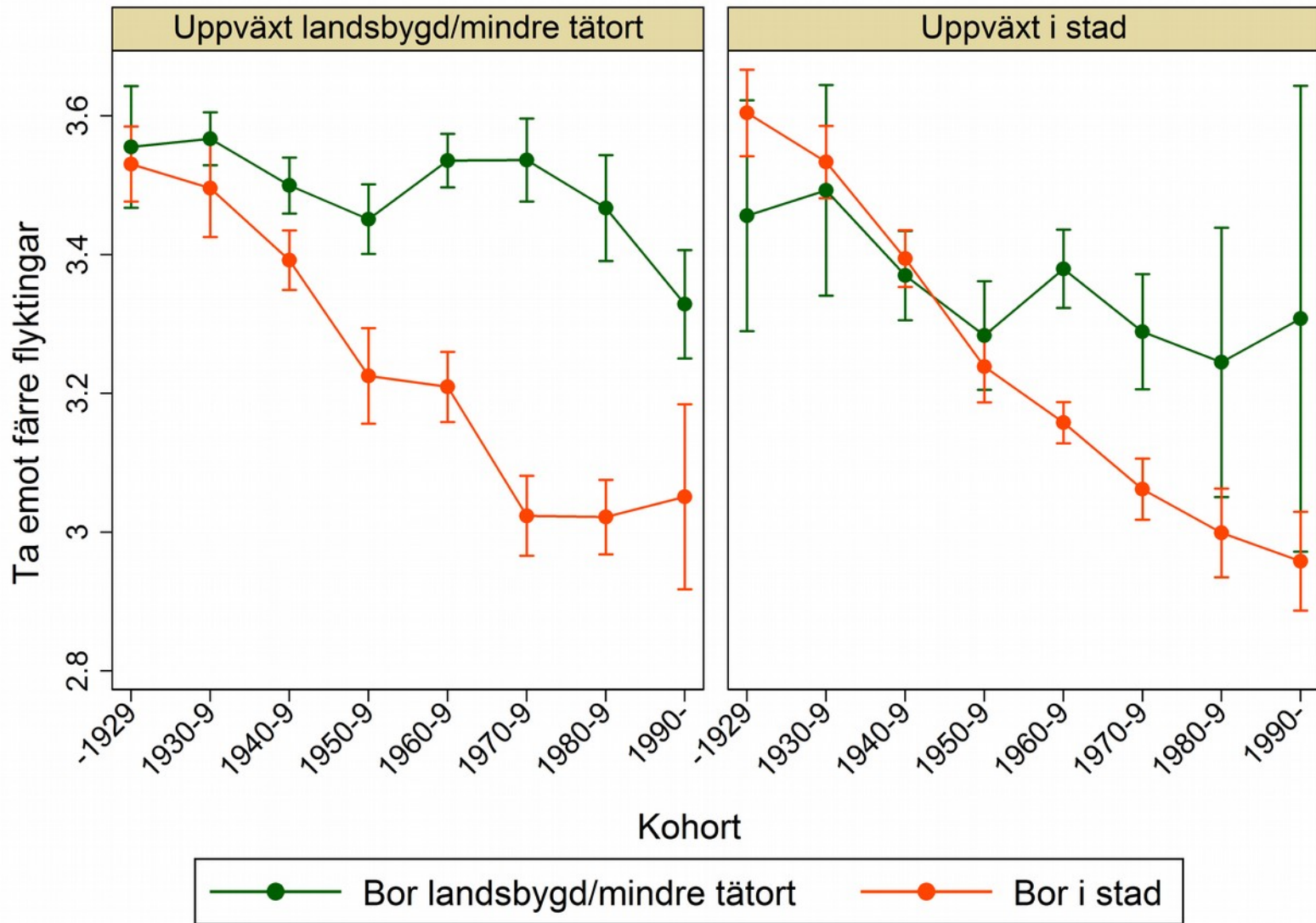
...men det överlappar också med andelen högutbildade...

...och är svårt att koppla till något mer konkret.

Det mesta talar för att detta beror på starka selektionseffekter.

Starkt associerat med utbildningsnivå, men...

...ett par nya studier med paneldata visar att...

... sambandet mellan utbildning och auktoritär-frihetliga värderingar beror på att frihetliga är mer benägna att utbilda sig snarare än att man blir mer frihetlig av utbildning.

... flyttningsmönstret beror på att mer frihetliga i högre grad väljer att flytta till städerna, snarare än att de blir frihetliga av att bo i städerna.

Det politiska gapet mellan städer och landsbygd ökar inte generellt.
Men det ökar när det gäller stödet för SD.

Detta är svårt att koppla direkt till att den ekonomiska utvecklingen påverkar de som bor på landsbygden.

Däremot går det att koppla det till att den ekonomiska utvecklingen förändrar fördelningen av de politiska åsikterna i geografien.

Det politiska gapet mellan städer och landsbygd ökar inte generellt.
Men det ökar när det gäller stödet för SD.

Detta är svårt att koppla direkt till att den ekonomiska utvecklingen påverkar de som bor på landsbygden.

Däremot går det att koppla det till att den ekonomiska utvecklingen förändrar fördelningen av de politiska åsikterna i geografien.

TACK!